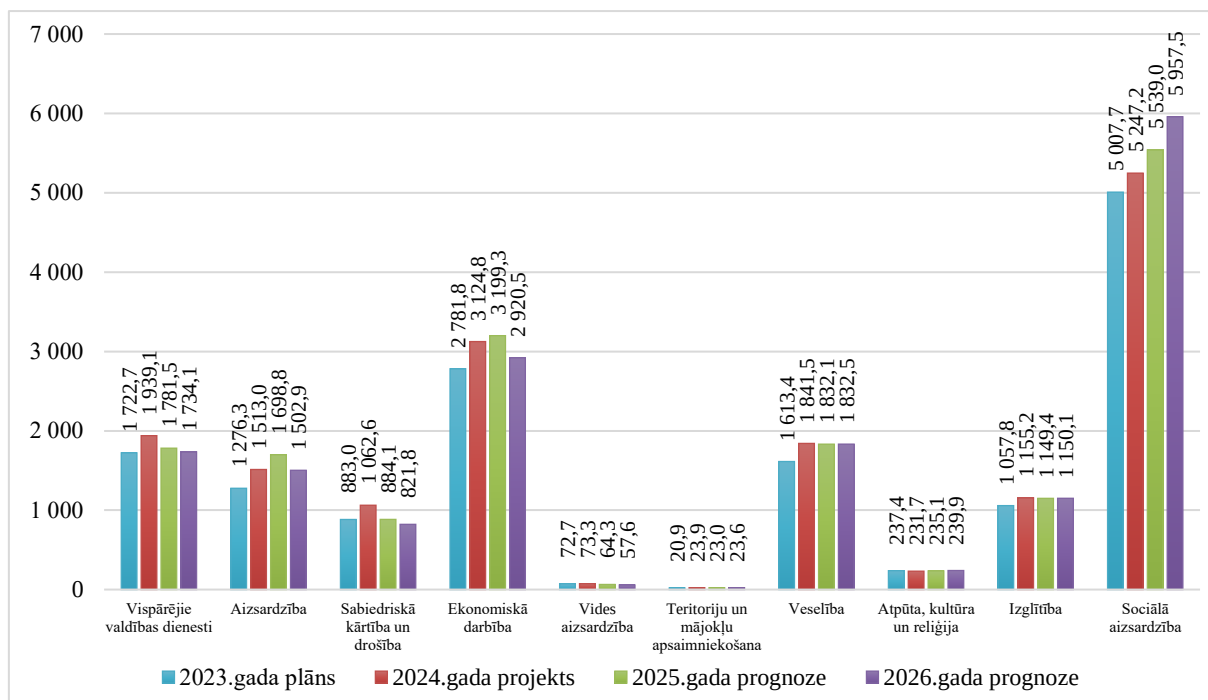

5.3. Izdevumu politikas virzienu un izdevumu atbilstoši funkcionālajām un ekonomiskajām kategorijām kopsavilkums

Valsts budžeta izdevumi 2024. gadā plānoti 16 212,2 milj. *euro* apmērā. Izdevumu palielinājums, salīdzinot ar 2023. gada plānu, ir 10,5% jeb 1 538,5 milj. *euro*.

5.1. attēls Valsts budžeta izdevumi atbilstoši funkcionālajām kategorijām no 2023. līdz 2026. gadam, milj. *euro*

Saskaņā ar izdevumu klasifikāciju atbilstoši funkcionālajām kategorijām 2024. gadā no kopējiem valsts budžeta izdevumiem novirzīti:

vispārējiem valdības dienestiem 1 939,1 milj. *euro* jeb 12,0%, kas salīdzinājumā ar 2023. gadā plānoto ir par 216,4 milj. *euro* jeb 12,6% vairāk. Izdevumu palielinājums saistīts ar izdevumu pieaugumu valsts parāda vadībai, iemaksām EK budžetā, nacionālo un ES normatīvo aktu prasību izpildei, tai skaitā IT sistēmu pielāgošanai, Oglekļa ieviešanas mehānisma piemērošanai Latvijā, atlīdzībai VID nodarbinātajiem, Eiropas Savienības noteikto sankciju pārkāpšanas kontroles funkciju īstenošanai, VID IT sistēmu pielāgošanai un komunikācijas kampaņai vispārējās deklarēšanas nodrošināšanai, Vienotā pakalpojumu centra izveidei, valsts tiešās pārvaldes iestādēs nodarbināto atalgojuma palielināšanai, Valsts prezidenta kancelejai Latvijas ekonomiskās konkurētspējas veicināšanai (vizītēm ar uzņēmēju līdzdalību un lobija kampaņai Latvijas kandidatūrai uz ANO DP nepastāvīgās dalībvalstu vietu), valsts attīstības un politikas plānošanas sistēmas pilnveidei, pilsoniskā dialoga platformas izveidei, stiprinot NVO un MK sadarbības memoranda īstenošanas padomes darbību, NVO atbalsta un sabiedrības saliedētības programmai, Latvijas publiskās diplomātijas aktivitāšu nodrošināšanai, tai skaitā pārstāvniecībās, Latvijas ārvalstu pārstāvniecību vietējās kapacitātes stiprināšanai, Latvijas dalības ES divdesmitgades atzīmēšanai, nomas maksas pieaugumam, Tiesībsarga biroja kapacitātes stiprināšanai, diskriminācijas novēršanas struktūrvienības izveidei atbilstoši Nacionālajai pozīcijai, Valsts kontroles kapacitātes stiprināšanai publiskā sektora revīzijās, stiprinot cilvēkkapitālu, Eiropas Parlamenta vēlēšanām, tai skaitā vēlēšanu komisiju atalgojuma

un ēdināšanas izdevumu kompensācijas nodrošināšanai, Latvijas dalības nodrošināšanai Eiropas Kodolpētījumu organizācijā (CERN) pirmsiestāšanās dalībvalsts statusā. Uz funkciju “Vispārējie valdības dienesti” attiecināts arī budžeta resora “74.Gadskārtējā valsts budžeta izpildes procesā pārdalāmais finansējums” (turpmāk – budžeta 74. resors) 02.00.00 programmā “Līdzekļi neparedzētiem gadījumiem”, 09.00.00 programmā “Valsts nozīmes reformas īstenošanai”, 17.00.00 programmā “Finansējums Ukrainas civiliedzīvotāju atbalsta likumā noteikto pasākumu īstenošanai”, 19.00.00 programmā “Finansējums energoresursu un ēdināšanas izdevumu pieauguma kompensēšanai” plānotais finansējums u.c.;

aizsardzībai 1 513,0 milj. *euro* jeb 9,3%, kas salīdzinājumā ar 2023. gadā plānoto ir par 236,6 milj. *euro* jeb 18,5% vairāk. Palielināti izdevumi, nodrošinot pakāpenisku Aizsardzības ministrijas budžeta izdevumu apjoma palielinājumu līdz 3% no IKP 2027. gadā (2,4% no IKP 2024. gadā, 2,5% no IKP 2025. gadā un 2,75% no IKP 2026. gadā). Uz funkciju “Aizsardzība” attiecinātais budžeta 74. resora 18.00.00 programmā “Finansējums valsts drošības stiprināšanas pasākumiem” plānotais finansējums daļēji paredzēts arī ar valsts iekšējo drošību saistītiem pasākumiem (ārējās robežas tehniskās infrastruktūras izveidei, kiberdrošības stiprināšanai u.c.);

sabiedriskai kārtībai un drošībai 1 062,6 milj. *euro* jeb 6,6%, kas salīdzinājumā ar 2023. gadā plānoto ir par 179,5 milj. *euro* jeb 20,3% vairāk. Palielinājums galvenokārt saistīts ar papildus piešķirto finansējumu atlīdzībai Iekšlietu ministrijas un Tieslietu ministrijas institūcijās nodarbinātajiem, tai skaitā Probācijas dienestam, vienreizējam pabalstam Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja amatpersonām, Valsts drošības dienesta pamatfunkciju kapacitātes stiprināšanai, Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta struktūrvienību dzīvības glābšanas spēju stiprināšanas nodrošināšanai, par Eiropas Savienības tiesību aktos atļautajiem izņēmumiem sankciju piemērošanā un Latvijas kompetentajām iestādēm šo izņēmumu piemērošanā, valsts tiešās pārvaldes iestādēs nodarbināto atalgojuma palielināšanai, ēdināšanas pakalpojumu cenu sadārdzinājuma segšanai, konkurētspējīga atalgojuma nodrošināšanai tiesās, tiesu darbības nodrošināšanai un infrastruktūras uzturēšanas izdevumu segšanai, eZīmoga tehniskā risinājuma ieviešanai, tiesas sēžu zāļu stacionāro datoru nomaiņai, apsūdzētā tiesību uz būtisku dokumentu rakstveida tulkojumu nodrošināšanai kriminālprocesā, Latvijas Republikas kapacitātes un lomas stiprināšanai starptautisko tiesību jautājumos, tostarp Ukrainas tiesiskam atbalstam, Latvijas tiesību speciālistu ataudzes nodrošināšanai un to starptautiskās konkurētspējas veicināšanai, Datu valsts inspekcijas nodarbināto mēnešalgu palielinājumam, konkurētspējīgas Augstākās tiesas darbinieku atalgojuma sistēmas uzturēšanai, Augstākās tiesas informācijas tehnoloģiju infrastruktūras uzturēšanas pasākumu nodrošināšanai, Satvesmes tiesas darbinieku atlīdzības palielināšanai, Satversmes tiesas tiesnešu atlaišanas pabalstu un neizmantoto atvaļinājumu kompensāciju nodrošināšanai, Prokuratūras darbinieku atalgojuma palielināšanai, plānoto finansējumu speciālo ugunsdzēsības un glābšanas transportlīdzekļu iegādei, jauna cietuma būvniecībai Liepājā. Uz funkciju “Sabiedriskā kārtība un drošība” attiecināts budžeta 74. resora 22.00.00 programmā “Valsts ārējās robežas drošības pasākumu nodrošināšana” plānotais finansējums u.c.;

ekonomiskai darbībai 3 124,8 milj. *euro* jeb 19,3%, kas salīdzinājumā ar 2023. gadā plānoto ir par 343,0 milj. *euro* jeb 12,3% vairāk. Paredzēts papildu finansējums dotācijai zaudējumu segšanai sabiedriskā transporta pakalpojumu sniedzējiem, dzelzceļa publiskās infrastruktūras uzturēšanai, precizēts finansējums jauno elektrovilcienu projekta īstenošanai saistībā ar projekta īstenošanas grafika izmaiņām, satiksmes nozares pārvaldības un finansēšanas modeļa reformai, braukšanas maksas atvieglojumiem bērniem bāreņiem un bez vecāku gādības palikušiem bērniem, kuri atrodas audžuģimenēs, aizbildnībā, bērnu aprūpes institūcijās vai mājās vispārējās un profesionālajās izglītības iestādēs, kā arī augstskolās un koledžās līdz 24 gadu vecuma sasniegšanai, valstspilsētu pašvaldību organizētajos pārvadājumos, SIA “Tet” 2022. gadā sniegtā universālā pakalpojuma saistību izpildes radīto

zaudējumu kompensācijai, atbalstam lauksaimniecības ekonomiskās dzīvotspējas stiprināšanai un krīzes radīto seko novēršanai, Investīciju atbalsts augļkopības un dārzenkopības saimniecību konkurētspējas stiprināšanai un eksportspējas veicināšanai, Zivju resursu mākslīgās atražošanas plāna 2021. – 2024. gadam īstenošanai un pielietojamo pētījumu izstrādei akvakultūrā, kā arī informācijas sniegšanai un atzinumu sagatavošanai pēc valsts un pašvaldību iestāžu pieprasījumiem, Vienotas informācijas sistēmas izveidei un pilnveidošanai, izmantojot jaunākos tehniskos risinājumus un digitalizācijas iespējas, īstenojot Eiropas Zaļā kursa mērķu ieviešanu, valsts tiešās pārvaldes iestādēs nodarbināto atalgojuma palielināšanai, Patērētāju tiesību aizsardzības centram un Centrālajai statistikas pārvaldei regulu prasību izpildei, jaunuzņēmumu atbalstam, Konkurences padomes kapacitātes stiprināšanai, nodrošinot iespēju efektīvāk izpildīt konkurences noteikumus un uzraudzīt iekšējā tirgus pienācīgu darbību, atbalsta nodrošināšanai EK, izmāklējot digitālo platformu izraisītos konkurences ierobežojumus, atbalsta sniegšanai publiskajiem pasūtītājiem karteļa vienošanās rezultātā nodarīto zaudējumu atgūšanā u.c.;

vides aizsardzībai 73,3 milj. euro jeb 0,5%, kas salīdzinājumā ar 2023. gadā plānoto ir par 0,7 milj. euro jeb 0,9% vairāk. Pieaugums galvenokārt saistīts ar papildu piešķirto finansējumu EK regulas Nr.2023/138, ar ko nosaka konkrētu augstvērtīgu datu kopu sarakstu un to publicēšanas un atkalizmantošanas kārtību, prasību izpildei, kapacitātes stiprināšanai gatavībai un rīcībai radiācijas avārijās, direktīvas 2020/2184 par dzeramā ūdens kvalitāti prasību ieviešanai, valsts tiešās pārvaldes iestādēs nodarbināto atalgojuma palielināšanai. Vienlaikus samazināts finansējums ES politiku instrumentu un pārējās ārvalstu finanšu palīdzības līdzfinansēto projektu un pasākumu īstenošanai;

teritoriju un mājokļu apsaimniekošanai 23,9 milj. euro jeb 0,1%, kas salīdzinājumā ar 2023. gadā plānoto ir par 3,0 milj. euro jeb 14,2% vairāk, kas galvenokārt saistīts ar paredzēto finansējumu valsts IKT profesionalizācijai - Valsts digitālajai attīstībai, interešu konflikta automatiskai pārbaudei publiskajos iepirkumos, izveidojot VRAA Elektronisko iepirkumu sistēmā pilnveidoto tehnisko risinājumu (VARAM), Atvērto telpu un noturības mehānisma projektiem un pasākumiem u.c.;

veselībai 1 841,5 milj. euro jeb 11,4% no kopējiem valsts budžeta izdevumiem, kas salīdzinājumā ar 2023. gadā plānoto ir par 228,0 milj. euro jeb 14,1% vairāk, kas galvenokārt saistīts ar paredzēto papildu finansējumu budžeta 74. resora 20.00.00 programmā "Veselības aprūpes pasākumu īstenošana" veselības aprūpes pakalpojumu pieejamības un kvalitātes uzlabošanai, valsts apmaksātu veselības aprūpes pakalpojumu pieejamības paaugstināšanai Iekšlietu ministrijas sistēmas iestāžu un Ieslodzījuma vietu pārvaldes amatpersonām ar speciālajām dienesta pakāpēm, valsts tiešās pārvaldes iestādēs nodarbināto atalgojuma palielināšanai, publisko personu nomas maksas sadārdzinājumam;

atpūtai, kultūrai un reliģijai 231,7 milj. euro jeb 1,4%, kas salīdzinājumā ar 2023. gadā plānoto ir par 5,7 milj. euro jeb 2,4% mazāk, kas galvenokārt saistīts ar samazināto finansējumu ES politiku instrumentu un pārējās ārvalstu finanšu palīdzības līdzfinansēto projektu un pasākumu īstenošanai. Vienlaikus paredzēts papildu finansējums kultūras nozares cilvēkresursu kapacitātes celšanai, Latvijas skolas somas pieejamības paplašināšanai, nacionālā kino saglabāšanai, latviešu valodas stiprināšanai caur lasītprasmi, valsts tiešās pārvaldes iestādēs nodarbināto atalgojuma palielināšanai, sabiedriskā pasūtījuma nodrošināšanai un attīstībai sabiedriskajos medijos, sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu apvienošanas procesa sagatavošanai un īstenošanai, Sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu padomes kapacitātes stiprināšanai, NEPLP monitoringa kapacitātes stiprināšanai, pētījumam par Latvijas iedzīvotāju medijpratību, Latvijas informatīvās telpas aizsardzības un NEPLP administratīvās kapacitātes stiprināšanai, aktuāliem informatīvās telpas drošības pasākumiem (Mākoņtehnoloģiju pakalpojumam un sistēmām) u.c.

izglītībai 1 155,2 milj. *euro* jeb 7,1%, kas salīdzinājumā ar 2023. gadā plānoto ir par 97,4 milj. *euro* jeb 9,2% vairāk. Paredzēts papildu finansējums pedagogu zemākās darba samaksas likmes pieauguma grafika laikposmam no 2023. gada 1. septembra līdz 2025. gada 31. decembrim 1. soļa īstenošanai, pedagogu darba samaksas pieauguma grafika īstenošanas 2. solim no 2024. gada 1.janvāra, pirmsskolas pedagogu algu izlīdzināšanai atbilstoši Satversmes tiesas spriedumam, valsts augstskolu padomju darbības nodrošināšanai, mācību līdzekļu iegādei un digitālo mācību līdzekļu un platformu izstrādei un uzturēšanai, STEM skolotāju sagatavošanas programmai 3 gadiem un inovatīvas valsts digitālās pārvaldības zinātniskās un mācību kompetences attīstībai ar tenūras modeli un studiju programmu, Latvijas Biozinātņu un tehnoloģiju universitātes pārvaldīšanā esošo ēku ugunsdrošības prasību atbilstības nodrošināšanai un ēku tehniskās apsekošanas un energosertifikācijas veikšanai un Malnavas koledžai saistību izpildei, valsts tiešās pārvaldes iestādēs nodarbināto atalgojuma palielināšanai u.c.;

sociālajai aizsardzībai 5 247,2 milj. *euro* jeb 32,4%, kas salīdzinājumā ar 2023. gadā plānoto ir par 239,5 milj. *euro* jeb 4,8% vairāk. Palielinājums galvenokārt saistīts ar papildu finansējuma piešķiršanu paliatīvās aprūpes sistēmas pilnveidošanai, atbalsta pasākumiem ģimenēm ar bērniem, “Bērna mājas” pakalpojuma pastāvīgas darbības nodrošināšanai, pensiju, pabalstu un atlīdzību piegādes saņēmēja dzīvesvietā samaksas pieauguma kompensēšanai, personu ar invaliditāti asistentu un pavadonu atlīdzības apmēra paaugstināšanai, labklājības nozares sniegto pakalpojumu pieejamības nodrošināšanai, bērnu aizsardzības un atbalsta sistēmas pilnveidei, ēdināšanas izdevumu sadārdzinājuma segšanai, valsts tiešās pārvaldes iestādēs nodarbināto atalgojuma palielināšanai, piemaksu pie vecuma un invaliditātes pensijas saņēmēju loka un apmēra paplašināšanai. Izdevumu palielinājums izdienas pensijas izmaksām no pamatbudžeta saistībā ar pensiju saņēmēju skaita un pensijas vidējā apmēra mēnesī prognozēto palielināšanos, piemaksas pie vecuma pensijām izmaksām saistībā ar piemaksas vidējā apmēra mēnesī prognozēto palielināšanos, valsts sociālā nodrošinājuma pabalsta izmaksām saistībā ar pabalsta saņēmēju skaita un pabalsta vidējā apmēra mēnesī prognozēto palielināšanos, vecuma pensijas izmaksām saistībā ar vecuma pensijas vidējā apmēra mēnesī prognozēto palielināšanos, pensijas apgādnieka zaudējuma gadījumā izmaksām saistībā ar pensijas saņēmēju skaita un pensijas vidējā apmēra mēnesī prognozēto palielināšanos, apbedīšanas pabalsta izmaksām saistībā ar pabalsta vidējā apmēra mēnesī prognozēto palielināšanos, pabalsta pensijas saņēmēja nāves gadījumā pārdzīvojušam laulātajam izmaksām saistībā ar pabalsta vidējā apmēra mēnesī prognozēto palielināšanos, bezdarbnieka pabalsta izmaksām saistībā ar pabalsta vidējā apmēra mēnesī prognozēto palielināšanos, atlīdzības par darbspēju zaudējumu izmaksām saistībā ar atlīdzības saņēmēju skaita un atlīdzības vidējā apmēra mēnesī prognozēto palielināšanos, vecāku pabalsta izmaksām saistībā ar vecāku pabalsta vidējā apmēra mēnesī prognozēto palielināšanos u.c. Savukārt, paredzēts samazinājums slimības pabalsta vispārējā gadījumā izmaksām saistībā ar slimības pabalsta saņēmēju skaita prognozēto samazināšanos.

Saskaņā ar izdevumu klasifikāciju atbilstoši ekonomiskajām kategorijām valsts budžeta izdevumu finansēšanai 2024. gadā 1 816,8 milj. *euro* jeb 11,2% no kopējiem izdevumiem paredzēts novirzīt *atlīdzībai*. Salīdzinot ar 2023. gadu, izdevumi *atlīdzībai* palielinās par 11,2% jeb 183,6 milj. *euro*. Izdevumi *atlīdzībai* palielināti saistībā papildus piešķirto finansējumu *atlīdzībai* Iekšlietu ministrijas un Tieslietu ministrijas institūcijās nodarbinātajiem, tai skaitā Probācijas dienestam, valsts tiešās pārvaldes iestādēs nodarbināto atalgojuma palielināšanai, *atlīdzībai* Valsts ieņēmumu dienesta nodarbinātajiem, konkurētspējīga atalgojuma nodrošināšanai tiesās, Datu valsts inspekcijas nodarbināto mēnešalgu palielinājumam, konkurētspējīgas Augstākās tiesas darbinieku atalgojuma sistēmas uzturēšanai, Tiesībsarga biroja kapacitātes stiprināšanai, Valsts kontroles kapacitātes stiprināšanai publiskā sektora revīzijās, stiprinot cilvēkkapitālu, Satversmes tiesas darbinieku *atlīdzības* palielināšanai,

Satversmes tiesas tiesnešu atlaišanas pabalstu un neizmantoto atvaļinājumu kompensāciju nodrošināšanai, Prokuratūras darbinieku atalgojuma palielināšanai, Aizsardzības ministrijai starptautisko operāciju un Nacionālo bruņoto spēku personālsastāva centralizētajam atalgojumam u.c.;

Izdevumi *precēm un pakalpojumiem* 2024. gadā paredzēti 993,4 milj. *euro* jeb 6,1% no kopējiem izdevumiem. Salīdzinot ar 2023. gadu, izdevumi precēm un pakalpojumiem samazināti par 11,0% jeb 122,9 milj. *euro*. Samazinājums galvenokārt saistīts ar samazināto finansējumu naftas produktu rezervju uzturēšanai, izdevumiem ES politiku instrumentu un pārējās ārvalstu finanšu palīdzības līdzfinansēto projektu un pasākumu īstenošanai u.c.;

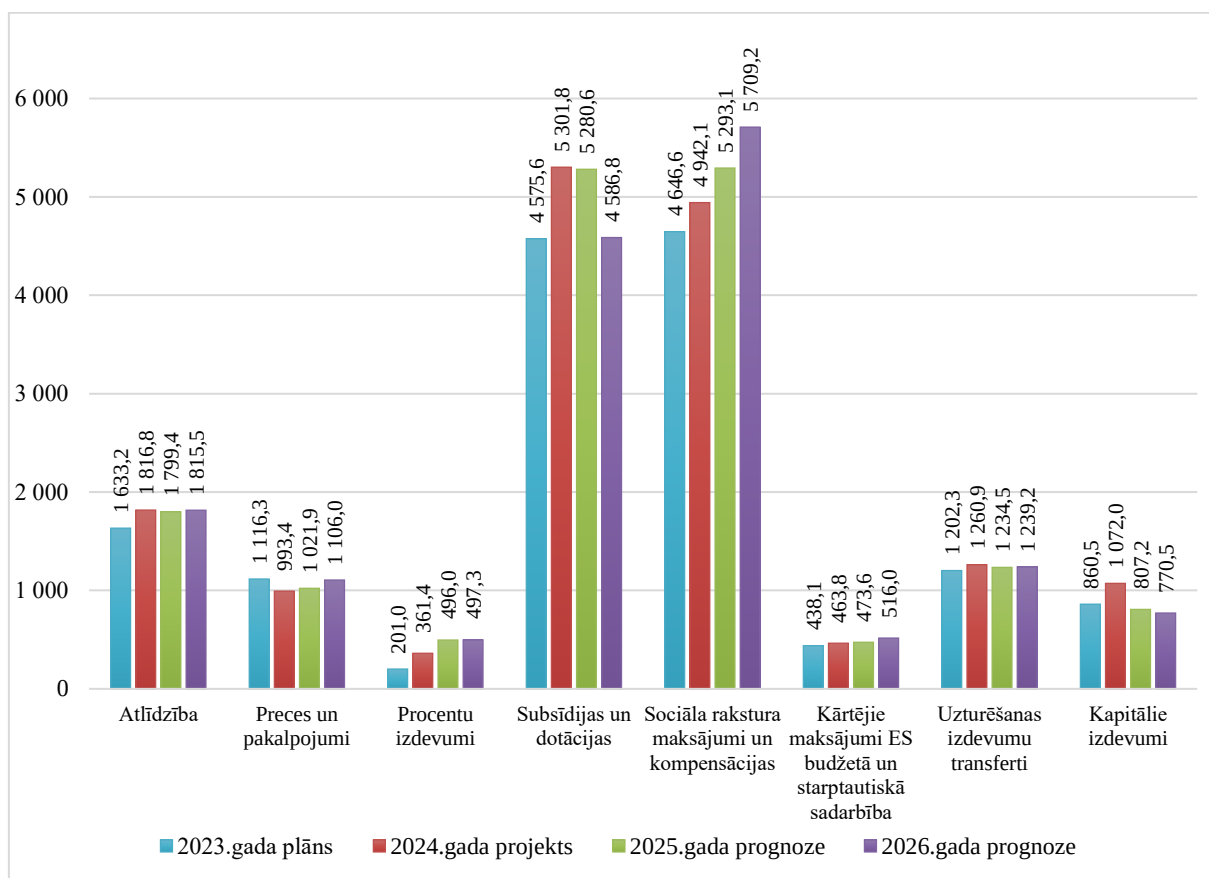
Procentu izdevumiem 2024. gadā paredzēti 361,4 milj. *euro*. Salīdzinot ar 2023. gadu, to apjoms palielinājies par 160,3 milj. *euro* jeb 79,8%, palielinot finansējumu valsts parāda vadībai un procentu maksājumiem studiju un studējošo kreditēšanas normatīvā regulējuma ietvaros;

Subsīdijām un dotācijām 2024. gadā paredzēti 5 301,8 milj. *euro* jeb 32,7% no kopējiem izdevumiem. Salīdzinot ar 2023. gadu, to apjoms palielināts par 726,2 milj. *euro* jeb 15,9%. Palielinājums galvenokārt saistīts ar plānoto finansējumu budžeta 74. resora 02.00.00 programmā "Līdzekļi neparedzētiem gadījumiem", 09.00.00 programmā "Valsts nozīmes reformas īstenošanai", 16.00.00 programmā "Finansējums Krievijas militārās agresijas ietekmes mazināšanas atbalsta instrumentiem", 18.00.00 programmā "Finansējums valsts drošības stiprināšanas pasākumiem", 19.00.00 programmā "Finansējums energoresursu un ēdināšanas izdevumu pieauguma kompensēšanai", 20.00.00 programmā "Veselības aprūpes pasākumu īstenošana", 22.00.00 programmā "Valsts ārējās robežas drošības pasākumu nodrošināšana", 23.00.00 programmā "Valsts atbalsta programmas", 80.00.00 programmā "Nesadalītais finansējums Eiropas Savienības politiku instrumentu un pārējās ārvalstu finanšu palīdzības līdzfinansēto projektu un pasākumu īstenošanai" u.c.;

Sociāla rakstura maksājumiem un kompensācijām 2024. gadā paredzēti 4 942,1 milj. *euro* jeb 30,5% no kopējiem izdevumiem. Salīdzinot ar 2023. gadu, to apjoms palielinājies par 295,5 milj. *euro* jeb 6,4%. Izdevumu palielinājums izdienes pensijas izmaksām no pamatbudžeta saistībā ar pensiju saņēmēju skaita un pensijas vidējā apmēra mēnesī prognozēto palielināšanos, valsts sociālā nodrošinājuma pabalsta izmaksām saistībā ar pabalsta saņēmēju skaita un pabalsta vidējā apmēra mēnesī prognozēto palielināšanos, piemaksu pie vecuma un invaliditātes pensijas saņēmēju loka un apmēra paplašināšanai, vecuma pensijas izmaksām saistībā ar vecuma pensijas vidējā apmēra mēnesī prognozēto palielināšanos, pensijas apgādnieka zaudējuma gadījumā izmaksām saistībā ar pensijas saņēmēju skaita un pensijas vidējā apmēra mēnesī prognozēto palielināšanos, apbedīšanas pabalsta izmaksām saistībā ar pabalsta vidējā apmēra mēnesī prognozēto palielināšanos, pabalsta pensijas saņēmēja nāves gadījumā pārdzīvojušam laulātajam izmaksām saistībā ar pabalsta vidējā apmēra mēnesī prognozēto palielināšanos, bezdarbnieka pabalsta izmaksām saistībā ar pabalsta vidējā apmēra mēnesī prognozēto palielināšanos, atlīdzības par darbspēju zaudējumu izmaksām saistībā ar atlīdzības saņēmēju skaita un atlīdzības vidējā apmēra mēnesī prognozēto palielināšanos, vecāku pabalsta izmaksām saistībā ar vecāku pabalsta vidējā apmēra mēnesī prognozēto palielināšanos u.c.;

Kārtējie maksājumi Eiropas Savienības budžetā un izdevumi starptautiskajai sadarbībai 2024. gadā plānoti 463,8 milj. *euro* apmērā jeb 2,9% no kopējiem izdevumiem. Salīdzinot ar 2023. gadu, to apjoms palielināts par 5,9% jeb 25,7 milj. *euro*. Palielinājums paredzēts kārtējiem maksājumiem ES budžetā atbilstoši precizētajām prognozēm u.c.;

5.2. attēls Valsts budžeta izdevumi atbilstoši ekonomiskajām kategorijām no 2023. līdz 2026. gadam, milj. euro

Transfertiem viena budžeta ietvaros un uzturēšanas izdevumu transferti starp budžeta veidiem 2024. gadā paredzēti 1 260,9 milj. euro jeb 7,8% no kopējiem izdevumiem. Salīdzinot ar 2023. gadu, to apjoms palielināts par 58,5 milj. euro jeb 4,9%. Tai skaitā paredzēts papildu finansējums mērķdotācijām pašvaldībām, pedagogu zemākās darba samaksas likmes pieauguma grafika laikposmam no 2023. gada 1. septembra līdz 2025. gada 31. decembrim 1. soļa īstenošanai, pedagogu darba samaksas pieauguma grafika īstenošanas 2. solim no 2024. gada 1. janvāra, pirmsskolas pedagogu algu izlīdzināšanai atbilstoši Satversmes tiesas spriedumam u.c.;

Kapitālajiem izdevumiem 2024. gadā paredzēti 1 072,0 milj. euro jeb 6,6% no kopējiem izdevumiem. Salīdzinot ar 2023. gadu, tie palielināti par 211,5 milj. euro jeb 24,6%, kas galvenokārt saistīts ar finansējuma palielinājumu izdevumiem Nacionālo bruņoto spēku ilgtermiņa līgumiem, jauna cietuma būvniecībai Liepājā u.c.

I. Valsts pamatbudžeta un speciālā budžeta izdevumu kopsavilkums

Valsts budžets sastāv no **pamatbudžeta** un **speciālā budžeta**.

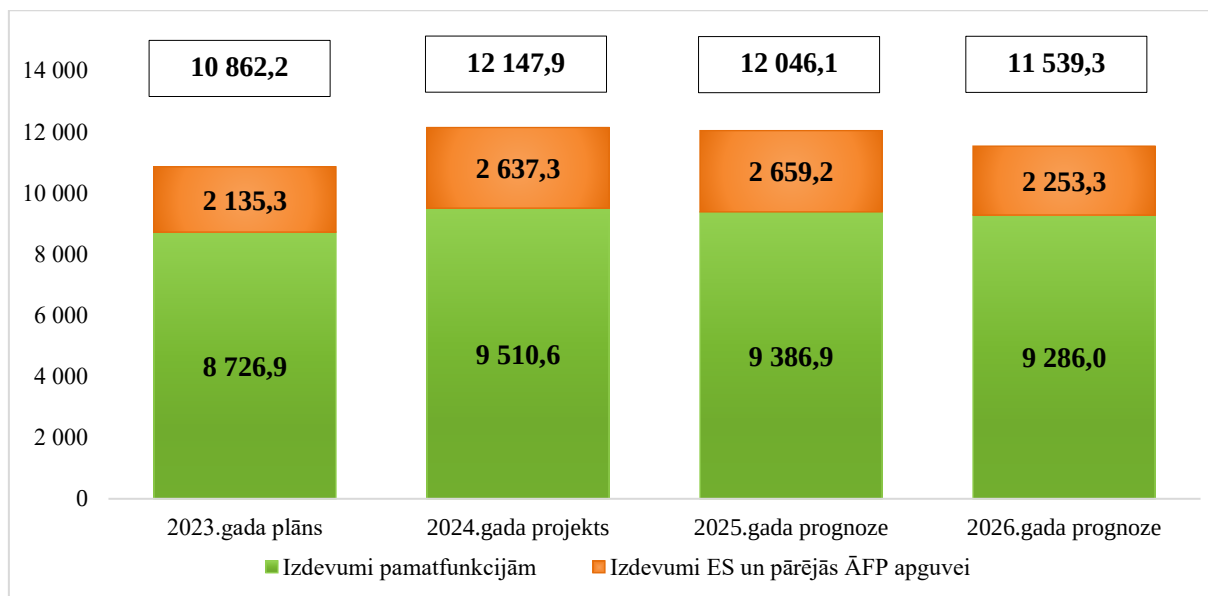
Lai nodrošinātu sabiedrībai uzskatāmu priekšstatu par to, kādi resursi ir iesaistīti valsts pamatfunkciju īstenošanā un kādi ES un citu ārvalstu politiku instrumentu pasākumu ieviešanā, visi gadskārtējā valsts budžeta izdevumi tiek nodalīti šādās sadaļās:

- valsts pamatfunkciju īstenošana;
- ES politiku instrumentu un pārējās ārvalstu finanšu palīdzības līdzfinansēto un finansēto projektu un pasākumu īstenošana.

Valsts pamatbudžeta izdevumi 2024. gadā plānoti 12 147,9 milj. *euro* apmērā. Izdevumu palielinājums, salīdzinot ar 2023. gada plānu, ir 11,8% jeb 1 285,7 milj. *euro*.

Valsts pamatfunkciju īstenošanai 2024. gadā paredzēts finansējums 9 510,6 milj. *euro* apmērā jeb 78,3% no kopējiem valsts pamatbudžeta izdevumiem.

5.3.attēls Valsts pamatbudžeta izdevumi no 2023. līdz 2026. gadam, milj. *euro*

ES politiku instrumentu un pārējās ārvalstu finanšu palīdzības finansēto un līdzfinansēto projektu un pasākumu īstenošanai 2024. gadā paredzēts finansējums 2 637,3 milj. *euro* apmērā jeb 21,7% no kopējiem valsts pamatbudžeta izdevumiem. Apstiprinātajiem projektiem un pasākumiem finansējums 1 469,6 milj. *euro* apmērā paredzēts ministriju un citu centrālo valsts iestāžu budžetos, bet projektiem, kuri vēl tiks apstiprināti, finansējums 1 167,7 milj. *euro* apmērā ieplānots budžeta 74. resora 80.00.00 programmā.

Likumprojektā “Par valsts budžetu 2024. gadam un budžeta ietvaru 2024., 2025. un 2026. gadam” paredzēts finansējums **ES politiku instrumentu un pārējās ārvalstu finanšu palīdzības līdzfinansēto projektu un pasākumu īstenošanas nodrošināšanai 2 637 271 848 *euro*** apmērā.

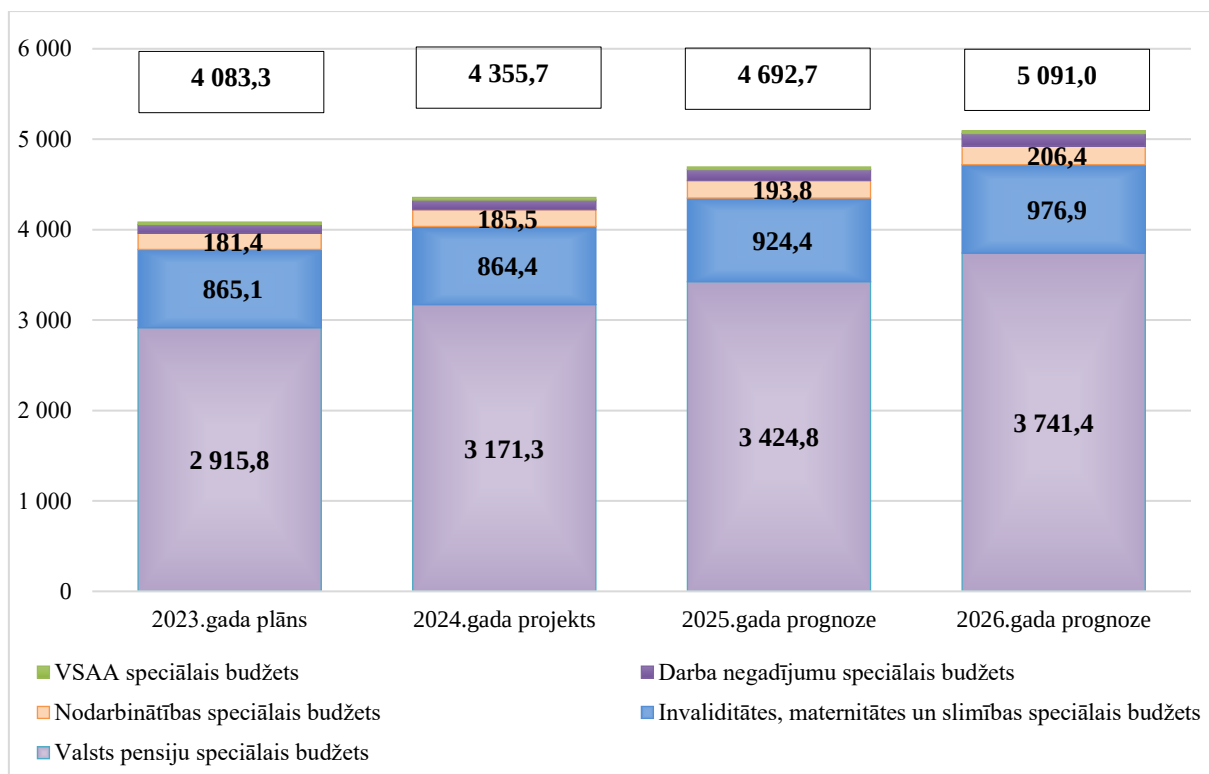
5.1. tabula Izdevumi ES politiku instrumentu un pārējās ārvalstu finanšu palīdzības līdzfinansēto projektu un pasākumu īstenošanai, *euro*

ES politiku instruments, pārējā ārvalstu finanšu palīdzība	2024. gada projekts
Pamatbudžetā – kopā	2 637 271 848
<i>tajā skaitā</i>	
Ministriju un citu centrālo valsts iestāžu budžetos ieplānotais finansējums sadalījumā pa ES politiku instrumentiem un pārējo ārvalstu finanšu palīdzību	1 469 573 692
Eiropas transporta, telekomunikāciju un enerģijas infrastruktūras tīkli un Eiropas infrastruktūras savienošanas instruments	170 501 730
Kohēzijas fonds	118 746 764
Eiropas Reģionālās attīstības fonds	144 096 183
Eiropas Sociālais fonds +	19 515 632
Eiropas Lauksaimniecības garantiju fonds	346 407 280
Eiropas Lauksaimniecības fonds lauku attīstībai	252 289 533
Eiropas Jūrlietu un zivsaimniecības fonds (EJZF) un Eiropas Jūrlietu, zvejniecības un akvakultūras fonds (EJZAF)	61 525 089
Eiropas Kopienas iniciatīvas	9 851 449
Mērķis “Eiropas teritoriālā sadarbība”	9 945 933
Citi Eiropas Savienības politiku instrumenti	308 009 230

ES politiku instruments, pārējā ārvalstu finanšu palīdzība	2024. gada projekts
<i>tai skaitā Atveseļošanas un noturības mehānisms</i>	<i>204 093 548</i>
Eiropas Ekonomikas zonas un Norvēģijas finanšu instrumentu finansētie projekti	17 491 359
Šveices sadarbības programma	94 083
Citi ārvalstu finanšu palīdzības līdzfinansētie projekti	11 099 427
Budžeta resora „74.Gadskārtējā valsts budžeta izpildes procesā pārdalāmais finansējums” programmā 80.00.00 „Nesadalītais finansējums Eiropas Savienības politiku instrumentu un pārējās ārvalstu finanšu palīdzības līdzfinansēto projektu un pasākumu īstenošanai” plānotais finansējums	1 167 698 156

Valsts speciālā budžeta izdevumi 2024. gadam plānoti 4 355,7 milj. *euro* apmērā, kas, salīdzinot ar 2023. gada plānu, veido palielinājumu par 6,7% jeb 272,4 milj. *euro*.

5.4.attēls Valsts speciālā budžeta izdevumi no 2023. līdz 2026. gadam, milj. *euro*

apakšprogrammas līmenī tiek izslēgti savstarpējie transferti